

tam ob deroči, krvaveči Soči, njegova duša pa se raduje pri Niem, ki je vstajenje in življenje!

Na italijanski fronti je bil dne 2. aprila zjutraj težko zasipan od sneženega plaza deseterik Andrej Filipič iz Spodnjega Kamensčaka p. Ljutomeru. Zasipanih je bilo več mož, med temi je bil tudi Filipič. Storil je težko smrt pod srogom. V 21. letu mu je odvzeto njegovo cvetoče življenje. Ravno dne 15. aprila 1917 bi bilo dve leti, kar se je boril za domovino. Bil je vti mladenič ter z vsemi ljudmi prijazen. Vse žaluje za njim.

Iz Laznice pri Mariboru se nam piše: Vojni kurat č. g. Letonja je pisal na Laznico, da je padel dne 17. prosinca t. l. na ruskem bojišču od sovražne krogle v glavo zadet Andrej Lešnik, najstarejši sin občesposstovane Lešnikove obitelji. Kakor je nekoč poročala „Straža“, ima družina Sauerl iz Lembaha sedem sinov-vojakov. Nedavno je došlo tej družini žalostno poročilo, da je v Tridentu v epidemični bolnišnici umrl za kužno boleznijo mlajši sin Avgust. Ko sem slišal ti žalostni novici, bilo mi je neznožno težko pri srcu. Draga rojaka, tovariša in prijatelja! Žalostni konec Vama je bil usojen, daleč od doma in svojecev, ki so vašu ljubili. Dragi Andrej! Spominjam se dneva, ko so mi v vaši hiši povedali žalostno novico. Sam sem prikrival grenko bol, ko sem tolažil svojo mater in sestre, ki so se jim oči kopale v solzah. Saj vem, da te ne morejo pozabiti. Bil si stebel gospodarstva, delaven in skrben, narodno zaveden fant, da te je vse rado imelo. V družbi fantov si bil vedno najveselejši in najbolj zabaven in vsi, ki so te poznali, občutijo sedaj tvojo izgubo. Ko sem pred desetimi leti tebi, dragi Avgust, svému birmancu, v lembaški cerkvi držal roko na ramo, pač nisem slutil, da te mi tako mladega, nežnega, komaj 18letnega fantiča smrt ugrabi. Najmlajši izmed sedmero bratov si moral ti dati življenje na oltar domovine. Za teboj žaluje si volasi oče, ki si mu bil opora pri delu, po tebi vzdihujejo ljubeča mati in sestre. Draga prijatelj! Hladno postleho so vama postleli. Eden spi v daljnih Karpatih, drugi v daljnem Tridentu. Vendar roma vsak večer tiha misel tje v daljne kraje, iskat dva kupčka zemlje, vajina grobova. Spavajta mirno in pokojno, vsi vašu bodemo imeli v svetlem spominu.

Iz Studenic pri Poljčanah: Prežalostno novico so dobili starši Franc in Marija Jug iz južnega bojišča, da je dne 18. aprila padel njih ljubljenski sin Franc. Bil je od začetka vojske kot sanitete in si je s svojo hrabrostjo zaslužil bronasto in srebrno kolajno II. razreda in dne 1. aprila je bil povišan v narednika. Za njim žalujejo starši, ki so darovali pet sinov cesarju, izmed katerih so že trije darovali svojo kri za domovino.

Črnovojniki Anton Stočko nam piše: Dne 15. marca je umrl, v prsa zadet od sovražne krogle, K. Nanut, pridni Slovenec od S. v. Andraž pri Gorici. Služil je pri 97. pešpolku kot pionir. Žalostno je bilo gledati njegovo drobno dečico in mlado ženo na sliki. Pokopan je na vojaškem pokopališču blizu Bitoneagra v Rumuniji.

Dne 19. aprila je v rezervni bolnišnici v Gradcu umrl Lovrenc Bohinec iz Cvena pri Ljutomeru. Bil je pridni in delaven mladenič, star šele 24 let. Umorila ga je pri vojakih pljučnica.

Vsem slovenskim žrtvam za domovino naj sveti večna luč!

Mirovno gibanje.

Miru si želi ves svet. To se ne da utajiti. Številno tistih ljudi, ki bi danes resno zahtevali nadaljevanje vojske, je prav malo in še tisti imajo povečini sebične in koristolovne namene. Pomanjkanje živil in vsega, kar je potrebno k življenju, veliki stroški, vse to in še marsikaj drugega vpliva na razpoloženje ljudstev ohlajevalno in pomirjevalno. Toda, kje je še mir! Nekaj časa se je upalo, da bo vsaj Rusija pripravljena skleniti poseben mir z Avstrijo. Poročila pa, ki prihajajo iz inozemstva, pravijo, da se je v Rusiji javno mnenje tako uravnalo, da vsaj merodajni krogi niso za poseben mir. Mir je po mnenju večine začasne ruske vlade mogoč edino le tedaj, ako se sklene med vsemi vojskujočimi se državami in sicer brez vojnih osvojitvev in brez vojne odškodnine. Kot je znano, se je avstrijska vlada že izjavila, da je pripravljena sprejeti take mirovne pogoje. Vse čaka, kaj bo rekla nemška vlada. Zdi se, da Nemčija ni posebno naklonjena takemu mirovnemu cilju, dasiravno so se razmere na francoskem bojišču močno spremenile. V nemškem državnem zboru je stavljen dvojna interpelacija in sicer od protestantskih konzervativcev in od socialistnih demokratov, naj se vlada izjavi, kako sodi o sklepu mira brez vojnih osvojitvev in brez vojne odškodnine. Kakor se poroča iz Berlinu, nemški državni kancelar še ne bo kmalu odgovoril, temveč je odgovor odložil tako daleč, kakor to dopušča državnozbornski poslovnik. Morda čaka, tako javljajo listi, na kakšno dejstvo ali na kakšen pojav, ki bi mu olajšal odgovor. Ker državni kancelar tako odlaga z odgovorom, je dokaz za to, da je na Nemškem tista struja, ki na vsak način zahteva osvojitve, pridobitve in odškodnine, še vedno jako močna. V tem je ovira za mirovno stremenje.

V Stockholmu na Švedskem se bo te dni pričel mednarodni socialistični kongres, na katerem se

bo razpravljalo o tem, kaj bi naj služilo kot podlaga za mirovna pogajanja. Na shod bodo prišli zastopniki socialistov iz Avstrije, Nemčije, Ogrske in morda še od drugod. Francoski in angleški socialisti so odpovedali svoj prihod, tudi ruski in italijanski sodrugji se kujajo. Torej je precej dvomljivo, da bi ta kongres imel kakšen uspeh, če se ne bodo socialistični voditelji v četverospornostnih državah v začetnem hipu spomnili na to, da so nekaj tudi spadali k mednarodni, vojsko obsojajoči socialni demokraciji.

Vztrajno in neumorno se trudi za mir sv. Oče papež Benedikt XV. Poleg neprenehljivih opominov na naslov vojskujočih se držav se zateka k molitvi. Kristjani naj kličejo na pomoč Boga in Marijo. Kraljico miru, da se vendar enkrat doseže toli zaželjeni mir. Mesec majnik, posvečen Mariji, je posebno pripraven za to, da verni kristjani svoje mirovno stremenje kažejo s tem, da molijo k Bogu in Mariji, Kraljici miru. Sv. Oče je te dni odredil, naj katoliški svet pomnoži svoje molitve ter je izdal mirovno molitev k presv. Sreči Gospodovemu in k preblaženi Devici. Naj bi nam majniška Kraljica prinesla če ne naravnost mir, pa vsaj blaženo upanje, da se čimprej sklene mir, katerega si ves svet tako iskreno želi!

Razmere v Rusiji.

Položaj v Rusiji je še vedno v razvoju in še ni dosegel določne stalne oblike. Zunanji minister Miljukov je dne 1. maja naročil ruskim zastopnikom pri tujih vladah, da Rusija ne namerava skleniti z nobeno državo posebnega miru in da so vesti o pogajanjih za poseben mir izmišljene. Vojaško-delavski odbor, ki izvršuje nadzorstvo nad začasno vlado, je izjavil, da je odločno proti temu, da bi se vojska nadaljevala do skrajnosti. Listi prinašajo poročila, da se radi vladne izjave, da se Rusija ne misli na mir, izbruhili v Petrogradu in drugih ruskih mestih nemiri, ki so naperjeni proti vladi. Nekateri listi so celo poročali, da namerava začasna vlada odstopiti. To pa se zdaj ne bo zgodilo, ker so se razni voditelji zopet pobotali med seboj, na množice pa je vplival delavski in vojaški odbor. — Kdaj bo dobila Rusija svojo pravo ustavno obliko, še ni določeno. Začasna vlada še dosedaj ni odredila volitev za ustavodajno skupščino. — Anglija in Amerika zalagata Rusijo z denarjem in vojnim gradivom. Tako dobivajo posebno Angleži vedno večjo moč v Rusiji. Angleški agenti podkupujejo z denarjem vplivnejše osebe in tako načrtoma delajo proti Nemčiji.

Amerika in Nemčija.

V Ameriki se vrše velika prebiranja in nabiranja vojakov. Severna Amerika je začela žvenket z orožjem. Tekom nekaterih mesecev hočejo Zedinjene države baje poslati na evropsko bojišče pol milijona mož in 400 težkih topov. Predsednik Wilson se silno trudi, da bi dobil od Mehike zagotovilo, da Mehika Zedinjenih držav ne bo zahrbtno napadla. Zadnje dni krožijo po listih vesti, da sta se Wilson in predsednik mehikanske ljudovlade Karanea dogovorila in sprjaznila. Wilson ima baje že Karanevo zagotovilo v rokah, da v ameriško-nemški vojski ostane strogo nepristranski. Švicarski listi zatrjujejo, da se je Wilson zavezal napram Karanci, da ga bodo Zedinjene države vedno šteli v boju proti njegovim domačim nasprotnikom. — Nekateri vesti zatrjujejo, da se je razpoloženje med Zedinjenimi državami in Japonsko zelo ohladilo. Japonci sumničijo, da strastna mobilizacija v Severni Ameriki ni naperjena samo proti Nemčiji, temveč tudi proti Japonski. — Zedinjene države so nahujskale tudi Kitajsko, da je napovedala Nemčiji vojsko in se tako lažje oborožuje, če treba tudi proti Japonski. — Številno držav, ki stopajo na stran sovražnikov Nemčije, postaja vsak dan večje. Tako se te dni poroča, da bo tudi ameriška ljudovlada na otoku Haiti (vzhodno od mehikanskega zaliva) v kratkem napovedala Nemčiji vojsko.

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču postaja artilerijski ogenj, posebno na Krasu in na južnem Tirolskem, vedno hujši. Švicarski vojaški strokovnjaki sodijo, da je to znamenje za resne priprave za bodočo ofenzivo. Pred Gorico smo dosegli nekaj uspehov. Iztrgali smo Italijanom nekaj strelskih jarkov in smo vneli okrog 50 mož. Zračni letalci se pridno gibljejo na obeh straneh. Pričakuje se torej v bližnjih dneh prav vročih bojev.

Na ruskem in rumunskem bojišču se omča na posameznih odsekih živahnejše gibanje. V Moldaviji so se zadnji teden vršili v posameznih odsekih precej ostri boji, ki pa položaja niso prav nič spremenili. Naši imajo svoje postojanke dobro zavarovane. Na ruski strani ni posebnega navdušenja za ofenzivno delovanje. Radi tega četverospornostni pakt, da bi ruska armada v bližnji bodočnosti dosegla kakih posebnih uspehov, ni dosti utemeljen. Vez pokorščine v ruski armadi je preveč zrahlijana.

Na francoskem bojišču je prišlo dne 4. maja do nove, četrte bitke na 30 km široki fronti pri Arrasu, v katero so poslali Angleži 44 divizij in pa najmanj 2000 topov, med temi 300 najtežjih topov najnovejšega izdelka. Bitka je trajala do dne 7. maja opoldne. V štiridnevni bitki je padlo poldrugi milijon granat na nemške postojanke. Vse ozemlje je bilo razorano in spremenjeno v puščavo. Kjer so bile poprej lepe naselbine, ni ostal ne kamen na kamnu. Tudi v tej bitki se Angležem ni posrečilo predreti nemške bojne črte, četudi so zastavili vse svoje sile. Nekaj kilometrov razoranega ozemlja in tri v razvaline spremenjene vasi je bil ves angleški uspeh. — Skoro istočasno kakor Angleži pri Arrasu so navalili Francozi s 15 divizijami, torej okroglo 200.000 mož, na nemško fronto v Šampaniji pri gorovju Vinterberg. Borba, ki je trajala tri dni, je bila tako silovita, da ji tudi v tej svetovni vojski ni izlaha primere. Izgube so na obeh straneh ogromne. Na tisoče mrtvecev je pokrivalo bojišče. Tudi Francozom se ni posrečilo predreti nemške fronte. Francoski naval je bil odbit. Nizozemski listi pišejo, da je vsa severozahodna Francija ena sama velika vojaška bolnišnica.

Na macedonskem bojišču živahno gibanje. Vsi sovražni napadi med jezerom Ohrida in Prešpa so bili odbiti, istotako na 8 km široki fronti ob kolenu reke Crne. Ob reki Vardar in jezeru Dojran hudi artilerijski boji. Francosko uradno poročilo javlja, da so se bojev pri Ljumnici dne 5. maja v odlični meri udeležili tudi grški vojaki, pristaši Venizelosa, ter zasedli 5 km ozemlja. Tudi drugega dne je polk, sestavljen iz Venizelistov, odbil bolgarski napad in vnel nekaj sovražnikov. V obeh bitkah so se Venizelisti baje izborna izkazali.

Na turških bojiščih so boji nekoliko pojenjali. Samo na kavkaskem bojišču živahni spopadi med turškimi in ruskimi sprednjimi stražami.

Delo na delu

Meseca aprila so P-čolni potopili nad en milijon ton sovražnih in nepristranskih ladij. Od začetka vojske do dne 1. maja so Nemci baje potopili Angležem že okrog 35% njih trgovskega ladjevja. Pomanjkanje živil postaja vsled tega tudi pri naših sovražnikih vsak dan občutnejše.

Razne politične vesti.

Cesar Karel in cesarica Zita sta zadnje dni preteklega tedna obiskala Galicijo. Cesar se je odpeljal dne 3. maja skozi Krakov v vzhodno Galicijo. Obiskal je glavno mesto Lvov ter se od tam podal na fronto med Stanislavom in Kalušem. Z vojniki v jarkih se je prijazno pogovarjal v njih materinskih jezikih ter jim osebno pripenjal odlikovanja. Na potu na fronto in nazaj so od vseh strani drli ljudje, da vidi svojega mladega cesarja. Pustili so delo in so ob cestah in železnicah, kjer se je vozil cesar, napravili slavoloke in razobešali zastave. Živijo-klici so doneli iz tisočerih grl ves čas od Krakova do fronte in nazaj. V neki vasi blizu Lyova so mu napravili posebno pristrčni sprejem. Solski otroci so peli cesarsko pesem, belo oblečene deklice so mu izročile nebroj sopkov, ljudstvo in vojaštvo pa mu je na obširnem travniku napravilo spalir. Dne 5. maja se je pripeljala tudi cesarica Zita v Galicijo. Svojemu visokemu soprogu se je pripeljala nasproti do mesta Ržežov, odkoder se je skupno s cesarjem peljala v Krakov. Po celi zahodni Galiciji se je kakor blisk raznesla vest, da se peljeta cesar in cesarica v Krakov. In zopet so drli od vseh strani ljudje ob železnico, kjer je vozil dvorni vlak. Veselega vslikanja ni bilo ne konec ne kraja. Cesar je dal vlak na več krajih ustaviti, da sta se on in cesarica mogla zahvaljevati ljudstvu za izredno pristrčne sprejeme. V Krakovu je bil sprejem izredno pristrčen. Mestni župan dr. Leo je pozdravil visoka gosta, odgovoril mu je cesar sam in zagotovil, da bo vse storil, da se škoda po vojski čim prej poravnava. Ljudske množice in vojaštvo je priredilo cesarski dvojici izredno ganljiv in slovesen sprejem. Mesto je bilo tako bogato okrašeno z zastavami in deloma tudi z zelenjem in cvetjem, kakor še nikdar prej. Cesar in cesarica sta se s kolodvora odpeljala v Marjino cerkev, kjer ju je sprejel knezoškofo knez Sapieha. V cerkvi sta prisostvovala kratki pobožnosti. Ko sta se pokazala na ulici, je zopet donelo iz tisoč grl: „Živijo cesar Karel, živijo cesarica Zita!“ Nato sta v poslopju okrajnega glavarstva sprejela več odličnih oseb, med drugimi tudi poslanstvo Poljskega kluba, kateremu je cesar obljubil, da bo po očetovski skrbel za Galicijo in bo gledal, da bodo Poljaki in Rusini živeli v lepi slogi in zadovoljnosti. Tudi slovo je bilo zelo pristrčno. Dne 6. maja sta se cesar in cesarica pripeljala nazaj na Dunaj.

Priprave za državni zbor se delajo na vseh koncih in krajih, samo od strani vlade ne. Za to že mnogi sumijo, da sedanja vlada vendar ni s celim srcem za državni zbor in da bi ji rajši bilo, ako bi ga ne bilo. Nemški nacionalverband je določil kot kandidata za predsedniško mesto v državni zbornici dr. Gross, svojega doseďanjega predsednika in sicer

na pritisk nemških radikalcev pod vodstvom znanega Karl Herman Volfa. Dr. Gros bi bil zaradi svoje nerodnosti in neprijaznosti kakor nalašč za to, da se ustvarijo za delovanje državnega zbora največje ovire. V smislu nemških radikalcev pa je, da državni zbor ne dela in da se zopet upostavi § 14, ki li jim naj prinesel nemški državni jezik. Socialni demokrati so se ostro izrekli proti kandidaturi Grosa, in izjavili, da ga ne bodo volili. Teško tudi, da bi ga Slovani volili. Hrvatsko-slovenski klub ima klubovo sejo dne 29. t. m. na Dunaju.

V četrtek, dne 24. t. m., ob 10. uri dopoldne, se vrši seja načelnikov klubov, katere se bodo udeležili poleg članov predsedstva sledeči zastopniki zborniških skupin: Stanek, Bilinski, Stepinski, dr. Korošec, dr. Ivčević, Romančuk, Vasiljko, dr. Gros, Dauser, dr. Ofner, Seitz, dr. Faidutti in Simonovič. Posvetovali se bodo, kako se naj državni zbor sestavi, katere odseke naj voli in kako se naj delo razvrsti, ki ga čaka.

Kakor poroča poročevalnica „Slavische Korrespondenz“ iz Dunaja, so nemški poslanci Stelzl, Volf in Keschmann dne 8. maja obiskali člane Češke Zveze ter so jih pozvali, naj ne nasprotujejo kandidaturi dr. Grosa za zborniškega predsednika. Čehi se še niso izjavili.

Zastopniki avstrijskih kmetijskih družb so se oglašili pri prehranjevalnem ministru Höferju in ga opozorili, da se mora storiti vse, da se ohrani kmetiskemu stanu veselje do dela in da se ga podpira pri izvršitvi poljskega dela, ki je letos še večje važnosti, kakor kdaj prej. Splošno prevladuje mnenje, da pač minister Höfer ni kos svoji velevažni nalogi.

Poročali smo, da je cesar pozval ogrskega ministrskega predsednika grofa Tisa, naj da večjemu številu ljudstva volilno pravico za državni zbor. Bati se je, da Tisa ne bo hotel izpolniti cesarjeve želje v polnem obsegu. Vsaj opozicijske stranke mu nič ne zaupajo. To ve tudi Tisa, za to je hotel vzeti dva ministra iz opozicijske ustavne stranke, toda oba sta odklonila, ker se ne strinjata s Tisovo politiko.

Milanski listi priobčujejo, da se je črnogorski sabor pod vodstvom bivšega ministra Radoviča izjavil za zedinjenje s Srbijo. Pašič da je to misel označil kot celo važno. Pak da čaka Črnogorcev, če se odločijo za to, popolno zenačenje s Srbijo v političnem in državnem pogledu. Kakor se vidi, hifi ta gospoda kaj lahkega srca mimo dejstev, ki jih je ustvarila moč orožja naše monarhije: mimo dejstev, da črnogorske vojske ni več, da so le še ostanki srbske vojske izven domače zemlje, sta Črnogora in veliki del Srbije v oblasti vojnih sil monarhije, da morata bivša vladarja Srbije in Črnogore iskati gostoljubja v tujih deželah.

Tedenske novice.

Rojstni dan cesarice Zite. Včeraj, v sredo, dne 9. maja, se je po širni Avstriji obhajal rojstni dan naše mlade in pri vseh narodih ljubljene cesarice Zite. Ljudstvo je povsod teknovalo, kako bi lepše in priskrbenje proslavilo svojo vladarico. Hiše so se ozaljšale z zastavami, cvetjem in zelenjem. Šolska mladež in vse, kar se je moglo odtrgati nujnemu delu, je hitelo v cerkve, da prosi Boga milosti in božjega blagoslova za cesarico Zito in njeno visoko rodbino. V Mariboru je prevzvišeni knezoškof dr. M. Napotnik služil v stolnici ob 10. uri slovesno sv. mašo, katere so se udeležili številni zastopniki raznih vojaških, državnih in drugih uradov, ter mnogo vernega ljudstva. Odkar je hudobna roka morilec-Laha umorila blago cesarico Elizabeto, je bila Avstrija, kakor številni otroci, brez matere. Sedaj pa, ko nam je previdnost zopet naklonila deželno mater v osebi ljubljene cesarice Zite, vzklikamo posebno mi Slovenci z vsemi avstrijskimi narodi enodušno:

Kar se more v srečo šteti.

Večni Bog naj podeli:

Karlu in blagi Ziti,

Celi hiši Habsburški!

Cesar Karel podpisal 24 milijonov K vojnega posojila. Cesar Karel je naznanil finančnemu ministru, da bo podpisal 12 milijonov K 6. avstrijskega vojnega posojila. Enako svoto bo podpisal tudi na ogrsko vojno posojilo.

Slovenska Kmetijska Zveza je imela dne 9. t. m. predpoldan in popoldan dobro obiskano odborovo sejo. Poslanec dr. Korošec je podal sliko sedanjega političnega položaja. Po temeljiti dolgotrajni razpravi se je sklenilo pozvati štajerske državne poslance, da v državnem zboru v smislu plemenitega prizadevanja presvitlega cesarja podpirajo vse, kar bi nas moglo dovesti do teško zaželenega miru. Pozivlja se nadalje poslance in celo slovensko javnost, da žalostnim razmeram, v katerih živijo sedaj koroški Slovenci, posreduje največjo pozornost. Kot članica V. C. S. izraža štajerska Kmetijska Zveza z ozirom na pogodbe na Kranjskem brafsko željo, da se odstrani ovire, ki so slogi v S. L. S. na poti. — Da se doseže v sedanjem prevážnem času kolikor mogoče skupen in enoten nastop vseh štajerskih Slovencev v narodnih zadevah, se sklone, stopiti v stik s štajersko Narodno stranko. — Nato so se še zelo teme-

lito in obširno obravnavala vsa pereča gospodarska vprašanja, ki zadevajo Slovenski Štajer in se storili tozadevni sklepi. Razprav so se udeležili Roškar, Pišek, dr. Verstovšek, dr. Hohnjec, Medved, župan Ratej, župan Galunder, Karpar, Čater, Tratnik, Doberšek, Čizek, Vračko itd.

Visoko odlikovanje. Cesar je odlikoval v. l. g. Andreja Gliebe, dekana in župnika v Ormožu, za njegovo neumorno delovanje za civilno prebivalstvo in za vojaštvo v ormoški bolnišnici s častniškim častnim znakom II. vrste z vojnim okraskom. Čestitamo!

Duhovniška vest. C. g. Ivan Krusič, kaplan v Solčavi, je kot vojni kurat vpoklican v vojaško službo.

Za svetnico proglašena. V cerkvi sv. Petra v Rimu je sv. Oče Benedikt XV. ob navzočnosti večjega števila kardinalov proglašil špansko redovnico Terezijo Marijo od Sv. Jerneja, ki je bila rojena v 16. stoletju, za svetnico.

Nova molitev za mir. Rimski list „Osservatore Romano“ objavlja pismo sv. Očeta kardinalu-državnemu tajniku, v katerem priporoča papež vernikom novo molitev k presv. Srou, v kateri se prosi Preč. Devico priprošnje za mir. Sv. Oče je naročil, da se od 1. junija naprej v Marijine litanije dostavi tudi besede: „Kraljica miru, prosi za nas!“

Papež prosil za pomilostitev banjaluških in sarajevskih obsojencev. Naš cesar je pomilostil vse-Srbe, ki so bili leta 1916 v Banjaluki in Sarajevu radi veleizdaje obsojeni na smrt. Vseh pomilostencev je 19. Za obsojence je prosil španski kralj. Uradni list bosanske vlade „Sarajevski list“ poroča, da se je za obsojence toplo zavzel tudi papež in sicer na sledeči način: Bosanski poslanec, Srb Danilo Dimović, znani odvetnik in branitelj obtoženih Bošnjakov grško-vzhodne vere, je odšel pred dvema mesecema k papeževemu nunciju na Dunaj in mu izročil prošnjo, naj bi sv. Stolica posredovala pri Njegovem Veličanstvu za vseh 19 obsojencev. Kakih deset dni na to je dobil nuncij od papeža sporočilo, da naj gre v njegovem imenu k zunanjemu ministru grofu Černinu in Njeg. Veličanstvu in prosi, da naj bi se obsojencem oprostila smrtna kazen. Nuncij je to takoj tudi storil, a Njegovo Veličanstvo je najljubaznejše ugodilo papeževi prošnji.

Vojskovodja Boroević o Dalmatincih. Profesor Bruno Lovrič priobčuje v „Našem Jedinstvu“ mišljenje generala Boroevića o sokolih junaškega hrvatskega Krasa in sinje Adrije. Boroević je rekel: „Vi želite, da vam povem svoje mišljenje o vojakih iz Dalmacije, pred vsem o junakih 22. pešpolka. S tem me spravljate v toliko v nepriliko, kolikor ne vem, kako bi začel in kako končal. Da povem prilično: Dalmatince je hraber kakor lev in zvest kakor pes. Skoziinskozi zaupen je do ganotja, vdan voščteljem, ki ga razumejo in znajo ž njim postopati: po naravi trd kakor domovinski mu Kras, skoro brez vsake zahteve; Dalmatince je ob Soči izvršil čudeže junaštva. Ne nekaj dni, ne nekoliko tednov, marveč cele mesece neprestano v prvi črti, čez dan v boju, ponoči delajoč okope in to vedno v sovražnem ognju, so ti vrli junaki obdržali svojo veselo narav v toliki meri, da se mora človek začuditi. Drzni v borbi, drugače mirni in dobri kakor otroci. Ob svojih najtežjih trenutkih pri Soči sem se čutil nad vse srečnega, ker sem mogel na najnevarnejših in najvažnejših točkah porabiti tri dalmatinske polke, dobro vedoč, da te točke ne padejo, dokler ne pogine tudi poslednji Dalmatince ...“

Glas iz fronte. Priprosti črnovojniki nam piše iz fronte: Vsak pojav v svetovnem položaju, ki nam vzbuja upanje na mir, nam je v veselje, v tolažbo, tudi tu na fronti, zato tudi že težko čakamo, da se snide avstrijski državni zbor, v kojega imamo upanje, da bo položaj predrugačil. Gospodje poslanci! Mi smo Vas izvolili, zato si prilastujemo to pravico, da vam naročamo, če boste v tem sploh merodajni: porabite vsako prilikost, da se doseže mir. Naša in naših potomcev hvaležnost vam je zagotovljena. Veliki strah pred državnim zborom, posebno da ne bo mogel delovati pa je privedel do tega, da si nekateri prilastujejo več pravice v naši ustavni državi, kakor jim po pravici gre. Kakor se vidi, ti ljudje pač malo poznajo ali nečesto poznati enakopravnosti. Pojte tem gospodom naj se pridejo k nam na fronto učiti enakopravnosti. Devet mož nas je pri švarmu iz sedem narodnosti, a nikomur ne pride na misel, da bi si prilastoval več pravice in gorje mu, ako bi se mu samo vzbujala ta misel. Vsi enako uživamo eno gorje, ki ga vojska zada vojaku na fronti. Pogledati naj pridejo ti ljudje skupen grob, kamor pošlagamo naše padle tovariše! Različnih narodnosti so, iz različnih dežel so doma; vsi so žrtvovali največ, da, vse, kar so imeli, svoje življenje, in sedaj vsi jednako skupno mirno uživajo mir. Kdor si tega ne da dopovedati, naj pride k nam. Trda je naša šola, a temeljita je! Zapisal sem te vrste v imenu mnogih svojih tovarišev. Vas, g. urednik, pa prosim, da jih priobčite. Bog daj, da najdejo moje besede odmev in vseh tam, kamor so namenjene. M. B., črnovojnik.

Nemški državni jezik. S kmetov se nam piše: Vi in Vaš list sta pač smešna, da se v potu svojega obraza borita proti nemškemu državnemu jeziku. Saj največji Nemci sami opuščajajo misel na nemški državni jezik, K nam prihajajo iz mesta leden za tednom visoki in nizki uradniki zaradi živili. Ali mislite, da

se poslužujejo nemškega državnega jezika? Kaj se! Občevalni jezik naših nekdanj tako zagriženih nemških uradnikov je postala naša ljuba slovensčina. Zivelava slovensčina! Ne bojujte se torej proti veterinim mlinom, ki so povrh še tudi zapečateni od prehranjevalnih oblasti.

Dva Slovenca v angleškem vjetništvu. Leop. Konečnik od 2. superske stotnije v Ptujtu nam pošilja sledeče pismo, ki ga je dobil od svojega brata, ki se nahaja v angleškem vjetništvu: Anglija, dne 17. februarja 1917. Dragi bratec! Srčne pozdrave pošiljava podpisana iz daljne Anglije in poročava, da sva še živa. Pišema pogosto, da sva porabila že skoraj ves papir, pišema domov in tudi „Slov. Gospodarju“, a ne dobima nobenega odgovora. Nahajama se na neki graščini in nama dobro gre. Mogoče da boš Ti to pismo vendar le dobil Če ga dobiš, pošlji ga „Slov. Gospodarju“, naj sporoča, da še živita 2 slovenskoštajerska vojaka Jakob Konečnik iz Jarebine in Ivan Petek iz Polenšaka ter pozdravljata starše, brate, sestrice, ženi in otroke. Prosima, spominjajta se naju v molitvi, da bi nas Bog rešil in nam podelil skorajšnji mir in veselo svidenje. „Slov. Gospodarja“ prosima, naj potolaži najini rodbini, če še živita. Midva, dasiravno ne dobima nobenega glasu od doma, se tolažima, da se skoraj vidimo. Moja roka je okorna za pisavo. Ta papir nama je dalo neko dobro deklet. Imama malo časa za pisati, a še to morama storiti samo na skrivnem. Z Bogom! Na veselo svidenje! J. K., vojni vjetnik, Raptorka, Rück. Voch 12; Anglija.

Odlikovanja. Iz fronte se nam piše: Nedavno je bilo odlikovanih več mož in fantov od neke težke baterije in metačev min (vojna pošta 628). Med temi odlikovanci so: Slavko Rutman, desentnik iz Solenskega, Ivan Antolič iz Ormoža, Jožef Jurkovič iz Hajdine, Ferdinand Paternoš iz Celja, vsi predstrelci, odlikovani s srebrnimi hrabrostnimi svetinjami drugega razreda, Prsa Ivana Antoliča krasi že bronasta svetinja od težkih bojev lanskega leta. Pet. Cekič, desentnik iz Goriškega; in Blaž Kobočnik, predstrelci iz Koroškega, sta odlikovana s hrabrostnimi bronastimi svetinjami.

Žene iz Orehovevsi pri Slivnici so darovale mesto venca na grob v. l. g. Franca Hirti za Dijaško kuhinjo 53.30 K.

Nepoštena kupčija. V Feldbahu na Srednjem Štajerskem so zaprla dva mlada nemška bogataša, pivovararja Davida in veleposestnika Fausterja, ker sta pri rekviriranju živine goljufala erar za več stotisoč kron. Oba sta tudi bila oproščena vojaške službe.

Gospodarske novice.

Oprostitev planšarjev. Prošnje za oprostitev planšarjev in osebja sirarn se odslej pošiljajo na c. kr. domobransko ministrstvo, oddelek za oprostitev, in sicer za osebe v zaledju po politični okrajni oblasti potom cesarskega namestništva, za vojake vojne armade po politični okrajni oblasti naravnost na c. kr. domobransko ministrstvo, oddelek za oprostitev „G. G.“

Pojdite po galico! Kdor si še ni priskrbel galice za škropljenje, naj gre takoj po njo k okrajnemu zastopu ali pa k občini. Cena 3 K 30 v za 1 kg.

Zavoljo rekviriranja mleka. Vsak živinorejec si sme obdržati za vsako osebo v svojem gospodarstvu na dan pol litra mleka. Tako se glasi namestniški odlok z dne 12. aprila 1917. Več o tem v petkovi „Straži.“

Vojaška uprava zahteva zopet več sena. C. kr. okrajna glavarstva zahtevajo od občin zopetno oddajo sena za vojaštvo in sicer na podlagi zakona o vojnih dajatvah. Občinam se bo kratkomalo določilo, koliko sena še morajo oddati. Pomankanje sena pa je sedaj že tako splošno, da morajo kmetje svojo vprežno živino gnati na pašo, ker je suha krma večinoma pošla.

Dobavne pogodbe za krompir. Namestnija je odredila, da se dobavne pogodbe za zgođnji krompir in za dobavo krompirja pred 10. avgustom v vseh slovenskoštajerskih ter radgonskem in lipniškem okraju ne smejo sklepati.

Zeljnatost seme. Potovalni učitelj Brüdners nam piše, da ima Zveza gospodarskih zadrug v Gradcu večje množine izbornega semena za pozno zelje v zalogi. Sedaj je še čas, da se vseje to seme. Seme se naroča pod naslovom: Zveza gospodarskih zadrug, Eggenberg pri Gradcu, Alte Poststrasse št. 152. Najmanjša množina semena, ki se pošilja, je 100 gr. Zelje bo letos za ljudsko prehrano izvanredne važnosti in se bo dobro plačevalo. Nasadite ga tudi po vinogradih.

Svarilo pred ponarejenim namiznim oljem. — Štajersko cesarsko namestništvo razglašja: V zadnjem času so spravili med ljudstvo kot nadomestilo za namizno olje neko vrsto ponarejenega olja pod imenom „Karagol.“ Ta vrsta olja ne vsebuje prav nobenih redilnih snovi in ni nobeden nadomestek za namizno olje. Pred nakupovanjem vseh teh vrst olja se odločno svari.

Cene za les. Dunajska poročila pravijo, da so avstrijske velike lesne trgovine sklenile sledeče cene za les za kubični meter in sicer do preklica: Hodi mehki les 40—60 K, trd les 80—118 K, deske mehki les 95—110 K, na Češkem 150—200 K. Hra-